

Změny v ekologické legislativě

Pokud jde o ekologické zemědělství, lze konstatovat, že v uplynulých letech došlo v Evropské unii k rychlému rozvoji tohoto odvětví, a to nejen z hlediska plochy využívané pro ekologické zemědělství, ale rovněž z hlediska počtu podniků a celkového počtu registrovaných ekologických hospodářských subjektů. Vzhledem k dynamickému rozvoji bylo ve stávajícím nařízení Rady (ES) č. 834/2007 stanoveno, že je zapotřebí pravidla pro ekologickou produkci v budoucnu přezkoumat, přičemž se zohlední zkušenosti získané při jejich uplatňování.

Z přezkumu provedeného komisí vyplynulo, že právní rámec unie upravující ekologickou produkci je třeba zlepšit tak, aby obsahoval pravidla, která odpovídají vysokým očekáváním spotřebitelů a zaručují dostatečnou jasnost pro ty, jimž jsou určena. Bylo proto rozhodnuto, že nařízení (ES) č. 834/2007 bude zrušeno a nahrazeno nařízením novým. Příprava nového nařízení trvala déle než se očekávalo a byla provázena řadou diskuzí a připomínek. Výsledkem legislativního procesu je nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2018/848 ze dne 30. května 2018 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 834/2007. Toto nové nařízení by se mělo používat od 1. ledna 2021. Vzhledem ke zpoždění při přípravě navazujících prováděcích opatření, která mají stanovovat podrobná pravidla ekologické produkce, lze nicméně očekávat, že používání nového nařízení bude o rok odloženo.

Nové nařízení

Nové nařízení oproti stávající ekologické legislativě přináší řadu změn a novinek, přičemž tento článek zmiňuje ty nejdůležitější z nich.

Oproti stávajícímu nařízení byl rozšířen rozsah nařízení, při dodržování pravidel lze tedy v režimu ekologické produkce získávat a jako bio označovat další typy produktů, jako je například sůl (mořská i kamenná), zámotky bource morušového, přírodní pryskyřice a gumy, včelí vosk, vonné silice, uzávěry z přírodního korku, bavlna (nemykaná a nečesaná), vlna (nemykaná a nečesaná), surové kůže a neupravené kožky či tradiční rostlinné přípravky.

Nově jsou v nařízení uvedeny definice, vztahující se k rostlinnému rozmnožovacímu materiálu a odrudám, jako je „rozmnožovací materiál rostlin“, „ekologický heterogenní materiál“, ekologická odrůda vhodná pro ekologickou produkci, „matečná rostlina“ a „generace“.

Rovněž v oblasti živočišné výroby a akvakultury došlo k definici

Svazenka je vhodnou meziplodinou pro zelené hnojení nejen v režimu ekologického hospodaření
Foto archiv ÚKZÚZ

vání některých pojmů, jako je např. „krytý výběh“, „využitelná plocha“, „kotec“, „kuřice“, „nosnice“.

Kontroly

Pokud jde o oblast kontroly, systém ekologické produkce se bude do značné míry řídit pravidly obsaženými v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625 o úředních kontrolách a jiných úředních činnostech. V tomto nařízení jsou například nově uvedeny definice „příslušného orgánu“, „kontrolního orgánu“ a „kontrolního subjektu“. Byly doplněny další cíle ekologické produkce, jako je podpora krátkých distribučních kanálů a místní produkce, zachování dlouhodobé úrodnosti půdy nebo podpora rozvoje ekologických šlechtitelských činností.

Nanotechnologie

Nařízení se nově věnuje i problematice nanotechnologií, přičemž uvádí, že za ekologické nemohou být považovány potraviny obsahující umělé nanomateriály nebo z nich sestávající.

Podstatnou změnou je, že nově bude možné v ekologické produkci používat safenery, synergenty a formulační přísady jako složky přípravků na ochranu rostlin a adjuvanty, které se mají smísit s přípravky na ochranu rostlin. Podmínkou je pouze jejich povolení podle rostlinolékařského nařízení č. 1107/2009.

Rozmnožovací materiál

Úplnou novinkou je možnost uvádění rozmnožovacího mate-

riálu rostlin z ekologického heterogenního materiálu na trh. Jde o průlomovou záležitost v oblasti osiv, která s sebou nese řadu nejasností. V nařízení uvedená pravidla jsou jen obecná, podrobnější pravidla pro tuto oblast musí Komise stanovit formou prováděcí legislativy.

Další novinky

Vedle vedení databáze ekologických osiv a sadby budou mít členské státy nově povinnost vést i databázi dostupných ekologicky chovaných zvířat a mladých jedinců z akvakultury.

Na povolených produktech a látkách používaných v přípravcích na ochranu rostlin nebo jako hnojiva, pomocné půdní látky nebo živiny, bude možné uvádět odkaz informující, že tyto produkty nebo látky byly povoleny pro použití v ekologické produkci v souladu s tímto nařízením.

Komise nově připraví seznam povolených produktů pro účely čištění a dezinfekce ve zpracovatelských a skladových zařízeních.

V oblasti živočišné výroby nová ekologická legislativa rovněž stanoví pravidla chovu jelenovitých a králíků, přičemž tyto druhy zvířat chované v souladu s ekologickými pravidly budou moci nést označení bio, stejně jako produkty z nich získané.

Co se týká oblasti certifikace bioproduktů, nové nařízení rozšiřuje a mění kategorie produktů pro účely certifikace, a to ze stávajících pěti na sedm. Dále pak upravuje slovní popis těchto kategorií. Úplnou novinkou je po-

jem skupina hospodářských subjektů a s ním spojená skupinová certifikace, přičemž důvodem pro jeho zavedení je především zmírnění finanční a administrativní zátěže drobných zemědělců, spojené s kontrolou a certifikací. Nové nařízení stanovuje obecné podmínky, za kterých se může jednotlivý subjekt stát členem takové skupiny, a pravidla jejího fungování. V návaznosti na obecné podmínky bude nutné formou prováděcích nařízení určit podrobná pravidla, jako je popis odpovědnosti jednotlivých členů skupiny hospodářských subjektů, stanovení kritérií pro určení zeměpisné blízkosti členů skupiny nebo podmínky zřízení a fungování systému vnitřní kontroly, včetně rozsahu, obsahu a četnosti kontrol, jež mají být prováděny, a kritérií pro určení nedostatků v nastavení nebo fungování systému vnitřní kontroly.

Nejdůležitější novinkou v oblasti kontrol ekologické produkce bude zřejmě změna frekvence kontrol u subjektů s nízkým rizikem porušení pravidel ekologické produkce. Na rozdíl od současnosti už u těchto subjektů nebude povinná každoroční fyzická kontrola na místě. V takovém případě však nesmí doba mezi

inzerce

Zařazení okopanin do ekologických osevních postupů je správným krokem
Foto archiv ÚKZÚZ

dvěma fyzickými kontrolami na místě přesáhnout 24 měsíců. U všech hospodářských subjektů a skupin hospodářských subjektů bude nicméně alespoň jednou ročně provedeno ověření souladu s pravidly ekologické produkce, přičemž ověření souladu neznamená fyzickou kontrolu na místě. Ověření může kontrolní subjekt či kontrolní orgán provést například kontrolou dokumentace zaslané ekologicky hospodařícím subjektem.

Rovněž dojde k rozšíření kompetencí kontrolních subjektů, a to zejména ve třetích zemích, kde tyto budou moci udělovat výjimky na použití konvenčních osiv, přivedení konvenčních zvířat na ekofarmu v případě nedo-

statku ekologicky chovaných zvířat a použití složek pocházejících z konvenční produkce při výrobě potravin, pokud v dané třetí zemi není dostatek ekologicky vyprodukovaných složek.

Z výše uvedeného textu vyplývá, že ekologický sektor čeká řada změn, na které se bude muset připravit. Totéž platí i pro kontrolní systém ekologického zemědělství. Vzhledem ke zpoždění legislativního procesu v oblasti prováděcích nařízení se odložení používání nového nařízení v této souvislosti jeví jako rozumný krok.

Ing. Martin Prudil, Ph.D.
Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Nejvýkonnější* ovsy pro české farmáře.

OVES SETÝ JARNÍ

LION POSEIDON

NOVINKA
2020/21

- Vynikající výnos zrna
- Výborné i v extrémních podmínkách
- Velmi dobrý zdravotní stav

* Výkon odrůdy
= soubor vlastností
(výnos, tolerance,
zdravotní stav,
kvalita a další).

Kvalitní certifikované osivo k dostání u všech významných osivařských firem.

SAATEN-UNION CZ s.r.o.
tel.: 541 22 11 75
www.saaten-union.cz

SAATEN
UNION
Züchtung ist Zukunft

ČESKÝ MÁK, s.r.o.
naše osiva - Vaše spokojenost

NABÍDKA OSIVA 2021

- APLAUS
- Major
- Maraton
- Opal
- Orel (bělosemenná odrůda)

Úprava osiva:

- základní kalibrace
- E-Ventus
- M-Sunagreen
- Terra-sorb
- Envisseed
- CRUISER OSR
- Garantovaná vysoká vitalita osiva
- vysoká kvalita osiva
- doprava zákazníkovi zdarma

ČESKÝ MÁK, s. r. o., Pavla Švandy ze Semčic 1068/13, 150 00 Praha 5,
kontakt Morava: Bohumil Loucký
bohumiil.loucky@ceskymak.cz
+ 420 606 041 949

kontakt Čechy: Vojtěch Pokorný
vojtech.pokorny@ceskymak.cz
+ 420 606 639 275